

REGULATIV

For

Kommunevandløb nr. 2

LILLEÅ

i

Fakse Kommune

FORORD

Regulativet er opdelt i 3 dele. Del 1 omhandler de specifikke bestemmelser for Lilleå, mens del 2 indeholder alle fælles bestemmelser for vandløbene i Fakse Kommune. Del 3 er redegørelsen til regulativet.

Del 1 indeholder:

- grundlaget for regulativet.
- vandløbets skikkelse.
- bygværker (broer, markoverkørsler etc.)
- vedligeholdelsesbestemmelser.
- tidspunkt for ikrafttræden og revision.

Del 2 indeholder:

- generelle administrative bestemmelser.
- bredejerforhold.
- bestemmelser om sejlads
- vedligeholdelsesbestemmelser.
- bestemmelser om tilsyn.

Del 3, redegørelsen til regulativet indeholder et kort resume af det planlægningsmæssige grundlag i sektor- og regionplanlægningen, der har betydning for vandløbet og de vandløbsnære arealer.

Der er desuden foretaget en kort uddybende gennemgang af de væsentligste afsnit i selve regulativet.

DEL 1

SPECIFIKKE BESTEMMELSER FOR LILLEÅ

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. GRUNDLAGET FOR REGULATIVET	1
2. BETEGNELSE AF VANDLØBET	1
3. VANDLØBETS SKIKKELSE OG DIMENSIONER	2
3.1 Afmærkning og stationering	2
3.2 Dimensioner	2
4. BYGVÆRKER	4
4.1 Broer og overkørsler	4
4.2 Øvrige bygværker	5
5. VEDLIGEHOLDELSE	6
5.1 Beskrivelse af vandløbet	6
5.2 Målsætning	6
5.3 Vedligeholdelsesprincipper	6
6. REVISION	8
7. REGULATIVETS IKRAFTTRÆDEN	8

1. GRUNDLAGET FOR REGULATIVET

Regulativet er udarbejdet på baggrund af vandløbsloven (lov nr. 302 af 9. juni 1982) og bekendtgørelse nr. 49 af 15. februar 1985 om klassifikation, registrering og regulativer for offentlige vandløb og med udgangspunkt i den overordnede planlægning for vandløbet og de vandløbsnære arealer, samt tidligere afgørelser, herunder regulativer, kendelser m.v.. Der er nærmere redegjort for det planlægningsmæssige grundlag i redegørelsen til regulativet.

Nærværende regulativ erstatter tidligere regulativ af 1977.

2. BETEGNELSE AF VANDLØBET

Regulativet omfatter strækningen af Lilleå fra kommunegrænsen mellem Fakse og Rønnede Kommuner, station 0, til udløbet i Fakse Å, station 6940.

Vandløbet indgår i Fakse Å's vandsystem.

Regulativet omfatter i alt 6940 m i Fakse kommune, heraf 0 m rørlagt.

Om vandløbets beliggenhed m.m. henvises i øvrigt til oversigtskort i bilag til regulativet.

3. VANDLØBETS SKIKKELSE OG DIMENSIONER

3.1 Afmærkning og stationering

Vandløbet er stationeret fra station 0 til station 6940.

Stationeringen svarer til afstanden fra begyndelsespunktet i m.

Lilleå er afmærket med 2 skalapæle, se tabel 3.1.

Skalapæl	Station	Skalanulpunkt (m DNN)
1	6612	0.05
2	6935	-0.40

Tabel 3.1 Skalapælenes placering. Skalanulpunktet angiver den teoretiske regulativmæssige bundkote.

3.2 Dimensioner

Kravene til skikkelse for de enkelte strækninger er kort angivet herunder. For en grundigere gennemgang henvises der til afsnit 4.1 i del 3: "Redegørelse til regulativ for Lilleå".

Station 0-6607

For denne strækning er der ikke opstillet krav til skikkelse.

Station 6607-6940

Der er fastsat krav til opretholdelse af et mindste tværsnitsareal svarende til de teoretiske dimensioner, der er angivet i tabel 3.2. Det eksisterende vandløbsprofil kan således antage en vilkårlig form under forudsætning af, at dette tværsnitsareal opretholdes. Dimensionskravene gælder for perioden 1. januar til 1. april, idet der vil ske en naturlig tilvoksning i sommerperioden før og efter grødeskæring.

Vedligeholdelsen skal ske på basis af de naturlige variationer i vandløbets bundforhold og bredde.

Vandløbets teoretiske dimensioner er anført i tabel 3.2.

Station m	Betegnelse	Bundkote (m)	Fald (o/oo)	Bundbredde (m)
0	Begyndelsespunkt	37.35	x	x
			efter terræn	fri
6607	Betonstøbning i bund	0.05	x	x
			1.81	
6800		-0.30	x	2.60
			0.71	
6940	Udløb i Fakse Å	-0.40	x	x

Tabel 3.2 Vandløbets teoretiske dimensioner. Anlægget for strækning 6607-6940 er 1:1.

4. BYGVÆRKER

4.1 Broer og overkørsler

Over vandløbet fører følgende broer og overkørsler:

Station (m)	Betegnelse	Slug/rørdiameter (cm)	Ejerforhold
159 - 163	Markbro af beton	180	Matr.nr. 6a Jyderup by
447 - 500	Markbro af beton	265	Matr.nr. 6e Jyderup by
694 - 697	Markbro af beton	170	Matr.nr. 8b Tystrup by
829 - 834	Markbro af beton	Ø: 100	Matr.nr. 8b Tystrup by
961 -1038	Rørgennemløb under amtsvej	Ø: 96	Storstrøms Amt
1172-1179	Vejbro, Krageborgvej, dobbelt slug	a: 115 b: 150	Fakse Kommune
3451-3455	Markbro af beton	250	Rosendal Gods
4317-4323	Markbro af beton	250	Matr.nr.2a Rosendal Hovedgård
4975-4978	Markbro af beton	295	Matr.nr.12e Vallebo by
5188-5194	Vejbro, Vallebovej	250	Fakse Kommune
5831-5836	Markbro af beton	315	Matr.nr.2 Strandhoved by

Tabel 4.1 Broer og overkørsler.

4.2 Øvrige bygværker

Ved vandløbet findes følgende bygværker:

Station (m)	Betegnelse	Ejerforhold	Bemærkninger
2792	Stemmeværk	Rosendal Gods	Nedlagt
6607	Støbning i bund		

Tabel 4.2 Øvrige bygværker.

5. VEDLIGEHOEDELSE

5.1 Beskrivelse af vandløbet

Fra station 0-6607 løber Lilleå overvejende igennem skovstrækninger og strækninger med skyggegivende træer på begge sider, og der er på grund skygning ingen grøde i vandløbet. Faldet er kraftigt og bundmaterialet består af sten og grus iblandet sand. Der er en veludviklet stryg- høl struktur og vandløbet meandrerer kraftigt i skovstrækningerne.

På delstrækninger, ialt ca. 1 km, er vandløbet dog lysåbent og har en udviklet bevoksning af Pindsvineknop. Vandløbet ligger på disse strækninger dybt under terræn, og faldet er tilstrækkeligt stort til at vandet normalt selv friholder en strømmende. Bundmaterialet er overvejende sandblandet grus.

Fra station 6607 til udløbet i Fakse Å, station 6940 er faldet meget ringe og bundmaterialet er mudderblandet sand. Strækningen er overvejende lysåben med Tagrør som dominerende vegetation såvel på bredderne som ude i selve vandløbsprofilet.

5.2 Målsætning

Vandløbet er i amtsrådets recipientkvalitetsplan af december 1985, B1 målsat fra station 0 til 5200 (Vallebovej), og B2 herfra til station 6940 (udløb i Fakse Å). B1 målsætningen indebærer at strækningen er gyde- og opvækstområde for ørreder, mens B2 målsatte strækninger skal kunne være opholdssted for ørreder. Målsætningerne er nærmere defineret i redegørelsen til regulativet.

5.3 Vedligeholdelsesprincipper

Vedligeholdelsesprincipperne for de enkelte strækninger er kort angivet herunder. For nærmere beskrivelse af de enkelte typer af vedligeholdelse, samt tilsyn og kontrol af vandløbets dimensioner henvises der til del 2: "Generelle bestemmelser for vandløbene i Fakse Kommune".

For strækningen fra station 0 til 6607 gennemgås vandløbet en gang årligt i maj måned og spærringer, sammenskyllede grene, større brinkudskridninger etc fjernes. På strækninger med grødevækst, hvor der ikke findes en åben strømmende, skæres der en strømmende 1-2 gange årligt efter behov med en bredde på 0.5-0.8 m.

For strækningen fra station 6607 til station 6940 foretages der vedligeholdelse i fuld regulativmæssig bundbredde en gang årligt i perioden 1. august - 1. november. Dog vil der fremover kun blive skåret stivstænglet vegetation, og efterladt spredte puder af ikke væsentligt vandstandsende arter med henblik på at forbedre levevilkårene for dyrelivet i vandløbet. Med hensyn til afvandingsmæssige konsekvenser henvises der til del 3, redegørelsen til regulativet

6. REVISION

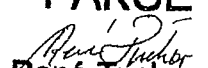
Dette regulativ skal senest optages til revision den 1/7 2004, eller såfremt der sker væsentlige ændringer i lovgivning eller det planlægningsmæssige grundlag.

7. REGULATIVETS IKRAFTTRÆDEN

Regulativet har været bekendtgjort og fremlagt til gennemsyn i 8 uger med adgang til at indgive evt. indsigelser og ændringsforslag inden den 10/11 1994

Regulativet er herefter vedtaget af kommunalbestyrelsen for Fakse Kommune, den 14 /12 1994.

Regulativet træder i kraft fra datoen for dets vedtagelse.

FAKSE BYRÅD, 13/1-95.

René Tuekær / Arne Nielsen

U7

DEL 2

GENERELLE BESTEMMELSER FOR VANDLØBENE I FAKSE KOMMUNE

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. ADMINISTRATIVE BESTEMMELSER.....	1
2. SEJLADS.....	1
3. BREDEJERFORHOLD.....	2
4. VEDLIGEHODELSE	5
4.1 Vedligeholdelsesbestemmelser	5
5. TILSYN.....	8

1. ADMINISTRATIVE BESTEMMELSER

Vandløbene administreres af Fakse Kommune, der er vandløbsmyndighed. For grænsevandløb kan der foreligge særlige aftaler. Dette fremgår af regulativerne for de enkelte vandløb.

1. Vandløbet med bygværker m.v. skal vedligeholdes således, at den for vandløbet fastsatte teoretiske skikkelse ikke ændres.
2. Vandløbenes vedligeholdelse - men ikke fornyelse (hel eller delvis) af rørlagte strækninger - påhviler Fakse Kommune.
3. I tilfælde af hel eller delvis omlægning af rørledninger behandles sagen af vandløbsmyndigheden som reguleringssag.
4. Bygværker - såsom styrt, stryg og skråningssikringer - der er udført af hensyn til vandløbet, vedligeholdes som dele af vandløbet.

Vedligeholdelsen af øvrige bygværker - broer, stemmeværker, overkørsler og vandingsanlæg m.v. - påhviler de respektive ejere eller brugere. Ejerne eller brugerne har pligt til at optage den slam, grøde m.v., der samler sig ved bygværkerne, jf. vandløbslovens § 27, stk. 4.

Vedligeholdelsen af styrt, overkørsler, stemmeværker, fisketrapper mv. skal ske på en sådan måde, at passagemulighederne for fisk og vandløbsinsekter sikres og såvidt muligt forbedres.

5. Beplantningen langs vandløbet må ikke fjernes af hensyn til dens grødebegrænsende virkning, brinkernes stabilitet, og værdien som fiskeskjul.

Vandløbsmyndigheden kan foretage beplantning indenfor 2 m banketten.

2. SEJLADS

Vandløbsmyndigheden har besluttet et generelt forbud mod sejlads med motordrevne fartøjer.

Forbudet gælder ikke vandløbsmyndighedens sejlads i forbindelse med vedligeholdelse.

3. BREDEJERFORHOLD

1. På 2 m brede banketter langs vandløbets øverste kant må der ikke dyrkes, foretages jordbehandling, plantes eller opføres bygværker, jf. vandløbslovens § 69. Såfremt arealerne anvendes til afgræsning, skal der anbringes hegn mindst 1 m fra vandløbsbrinkens øverste kant.

Dog kan vandløbsmyndigheden give tilladelse til beplantning, såfremt det måtte være ønskeligt af hensyn til begrænsning af grødevækst, stabilisering af brinkerne eller med henblik på at skabe fiskeskjul.

2. De til vandløbet grænsende ejendommers ejere og brugere er i øvrigt pligtige at tåle de fornødne vedligeholdelsesarbejders udførelse, herunder transport af materialer og maskiner og disses arbejde langs vandløbets bredder, hvorved bemærkes, at arbejdsbæltet normalt ikke bliver over 5 m bredt, og det bestemmes, at bygninger, bygværker, faste hegn, beplantninger, udgravninger og lignende anlæg af blivende art ikke uden vandløbsmyndighedens tilladelse fremtidig må anbringes øverste vandløbskant nærmere end 5 m, og for rørlagte strækninger ikke rørledningernes midte nærmere end 2 m. Undtaget herfra er den under punkt 3.1 anførte beplantning.
3. Ved tilrettelæggelsen af vedligeholdelsesarbejdet skal ulemper, som ejere og brugere skal tåle, jf. vandløbslovens § 28, såfremt det er muligt, søges fordelt ligeligt på begge sider af vandløbet.
4. Udbedring af bygværker og skråningssikringer foretages fortrinsvis udenfor dyrkningsperioden. Fyld m.v. fra oprensningen, der fremkommer ved vandløbets regulativmæssige vedligeholdelse, er brugerne af de tilstødende jorder pligtig til at fjerne mindst 5 m fra vandløbskanten eller at sprede i et ikke over 10 cm tykt lag inden hvert års 1. maj.

Det påhviler den enkelte ejer eller bruger selv at undersøge, om der er oplagt fyld, som skal fjernes eller spredes. Undlader en ejer eller bruger at fjerne fyldet, kan vandløbsmyndigheden 2 uger efter, at ejeren eller brugeren har modtaget skriftlig varsel, lade arbejdet udføre på den pågældendes bekostning.

5. Arealer grænsende til vandløbet må ikke uden kommunalbestyrelsens tilladelse benyttes til løsdraft, medmindre der sættes forsvarligt flytbart hegn langs med og mindst 1 m fra øverste vandløbskant. Sådanne hegn er ejerne pligtige at fjerne inden 2 uger efter tilsynets meddelelse herom, såfremt det er nødvendigt af hensyn til maskinel udførelse af vedligeholdelsesarbejdet.
6. I henhold til vandløbslovens § 6 må ingen bortlede vandet fra vandløbet, eller foranledige at vandstanden i vandløbet forandres eller vandets frie løb hindres.

Regulering herunder rørlægning af vandløbet må kun finde sted efter vandløbsmyndighedens bestemmelse, jf. vandløbslovens kap. 6. I det hele taget må ingen uden tilladelse fra kommunalbestyrelsen foretage foranstaltninger ved vandløbet med anlæg, hvorved tilstanden ved disse kommer i strid med bestemmelserne i dette regulativ eller vandløbsloven.

7. Vandløbet må heller ikke tilføres faste stoffer, haveaffald, spildevand eller andre væsker, der forårsager aflejringer i vandløbet eller forurener dets vand, ligesom sådanne stoffer ikke må oplagres nærmere end 2 m fra vandløbets øverste kant eller sådan, at der er fare for, at vandløbet forurenes, jf. miljøbeskyttelseslovens § 27, stk. 1.

Stoffer der er aflejrede i vandløbet må ikke uden vandløbsmyndighedens tilladelse påvirkes, så de kan forurene vandet, jf. miljøbeskyttelseslovens § 27, stk. 2.

8. De tilgrænsende lodsejere kan uden tilladelse oppumpe vand fra vandløbene til kreaturvanding med mulepumpe eller evt. vindpumpe. Vandløbsmyndigheden kan meddele tilladelse til indretning af egentlige vandingssteder. Anden vandindtagning må ikke finde sted uden tilladelse, jf. vandforsyningslovens bestemmelser.
9. Nye tilløb og tilløb, der reguleres, skal forsynes med en 5 m bred overkørsel ved udløbet til brug ved transport af materiel, der anvendes til vandløbets vedligeholdelse.
10. De opsatte skalapæle må ikke beskadiges eller fjernes. Sker dette, er den for beskadigelsen eller fjernelsen ansvarlige pligtig til at bekoste retableringen.
11. Beskadiges vandløbet, diger, bygværker eller andre anlæg ved vandløbet eller foretages foranstaltninger i strid med vandløbsloven kan vandløbsmyndigheden meddele påbud om genoprettelse af den tidligere tilstand.

Er et påbud ikke efterkommet inden udløbet af den fastsatte frist, kan vandløbsmyndigheden foretage det fornødne på den forpligtedes regning, jf. vandløbslovens § 54.

Er der fare for, at betydelig skade kan ske på grund af usædvanlige nedbørsforhold eller andre særlige forhold, kan vandløbsmyndigheden foretage det fornødne uden påbud og på den forpligtedes regning, jf. vandløbslovens § 55.

12. Udløb fra drænledninger skal udføres og vedligeholdes således, at de ikke gør skade på vandløbets skråninger. Udførelse af andre rørledninger må kun ske efter forud indhentet tilladelse fra vandløbsmyndigheden.

Nye dræntilløb må ikke uden vandløbsmyndighedens tilladelse placeres dybere end 25 cm over den i regulativet angivne bundkote i strømrønden.

13. Overtrædelse af bestemmelserne i regulativet straffes med bøde, jf. § 85 i vandløbsloven.

4. VEDLIGEHOJDELSE

Vedligeholdelsen af vandløbene skal gennemføres således, at den medvirker til, at målsætningerne i recipientkvalitetsplanerne kan opnås.

Det vil i korte træk sige, at der, hvor det er muligt, foretages grødeskæring i en smallere og bugtet strømrrende i stedet for grødeskæring i fuld bundbredde, og at der tillades aflejring af sediment udenfor strømrrenden. Der er opstillet krav til bundkoten i selve strømrrenden og området mellem strømrrenden og den nedre del af vandløbsbrinken (brinkfoden).

For vandløbsstrækninger hvor der skæres grøde i fuld bundbredde, vil der ikke som hidtil ske en fuldstændig skæring af grøden. Mindre spredte grødebanker af f. eks. Vandstjerne, Vandaks og Mærke, der ikke har nogen væsentlig vandstandsende effekt, vil blive efterladt, mens kraftigt vandstandsende arter som Pindsvineknop, Tagrør og Dunhammer skæres.

En del vandløbsstrækninger er opført som naturvandløb uden egentligt vedligeholdelsesbehov. Det er typisk vandløbsstrækninger med et kraftigt fald og god strøm, hvor der ikke er risiko for aflejring af sand og mudder.

4.1 Vedligeholdelsesbestemmelser

1. Vandløbsmyndighed

Vandløbene vedligeholdes af Fakse Kommune, der er vandløbsmyndighed. For grænsevandløb kan der foreligge særlige aftaler. Dette fremgår af regulativerne for de enkelte vandløb.

2. Terminer for grødeskæring og oprensning

Terminer for grødeskæring og manuel fjernelse af mindre lokale sedimentaflejringer er angivet i den specifikke del for hvert enkelt vandløb.

Maskinel oprensning kan foretages i perioden 1. august til 1. november.

Slåning af bredvegetation af hensyn til vandaflledningsevnen kan iværksættes i perioden 1. august til 1. november.

3. Grødeskæring i strømrrende

Ved strømrrendeskæring skæres grøden såvidt muligt i en slynget strømrrende. Hvor der forekommer en naturlig strømrrende i vandløbet skæres grøden i kanterne af

denne, således at strømrønden opnår den i regulativet angivne bredde. Forekommer der 2 naturlige strømrønder skal disse såvidt muligt opretholdes og skæres således, at den samlede bredde af disse svarer til den i regulativet angivne strømrøndebredde.

I vandløb hvor der ikke forekommer en naturlig strømrønde skæres grøden i en slynget strømrønde, hvor strømrøndens bølgelængde som hovedregel skal være 10-14 gange vandløbets naturlige bundbredde. Der kan, hvor forholdene taler for det, etableres 2 strømrønder, således at den samlede bredde af disse svarer til den i regulativet angivne strømrøndebredde.

Såfremt der foretages strømrøndeskæring 2 gange årligt, skæres der ikke grøde i området uden for strømrønden (brinkfoden) i forbindelse med 1. skæring. Ved 2. skæring, eller hvor der kun sker vedligeholdelse 1 gang årligt, foretages der i fornødent omfang skæring af stivstænglede arter uden for strømrønden, mens lav pudeformet grødevegetation efterlades.

Grødeskæringen skal udføres med le. Kun hvor særlige forhold f. eks. blød bund eller stor vanddybde betinger det, kan der foretages maskinel skæring.

4. **Grødeskæring i fuld bundbredde**

Ved grødeskæring i fuld regulativmæssig bundbredde skæres stivstænglet vegetation fuldstændigt. Det drejer sig overvejende om opretvoksende former af Pindsvineknop, Tagrør og Dunhammer. Der efterlades pletvist grødebanker af ikke væsentlig vandstandsende arter, som f. eks. Vandstjerne, Vandaks og Mærke.

Grødeskæringen skal udføres med le. Kun hvor særlige forhold f. eks. blød bund eller stor vanddybde betinger det, kan der foretages maskinel skæring.

5. **Grødeskæring i vandløb uden krav til skikkelse**

For denne type vandløb er der ikke opstillet krav til grødeskæring, hvor der forekommer en naturlig strømrønde. Hvis der ikke findes en naturlig strømrønde, foretages der skæring af en strømrønde på indtil halvdelen af den aktuelle bundbredde i vandløbet. Grødeskæring skal foretages med le.

6. **Skæring af kant- og bredvegetation**

Kant- og bredvegetation må kun skæres, hvor vandløbsmyndigheden finder, at der er behov for skæring af hensyn til de afvandingsmæssige interesser eller hensynet til brinkernes stabilitet.

Ved skæring af hensyn til afvandingsmæssige interesser skal kun stivstænglet urtevegetation skæres. Det drejer sig fortrinsvis om Tagrør, Dueurt, Dunhammer og Pindsvineknop.

I fiskevandsmålsatte vandløb (A,B1-B3) skal der pletvis efterlades brinkvegetation i den ene side af vandløbet af hensyn til fiskenes muligheder for at stå i skjul.

I naturlige vandløb med vekslende bunddybde skal der fortrinsvis efterlades udhængende brinkvegetation over fiskenes standpladser. Det er typisk i den dybe side af svingene, hvor strømrinden løber tæt langs brinken eller bag store sten i vandløbet.

I kanalagtige vandløb med ensformige bundforhold efterlades der pletvis 1-3 m lange bræmmer af bredvegetation.

Ved skæring af hensyn til brinkernes stabilitet er det fortrinsvis arterne, Hestehov, Bjørneklo og Stor Nælde der fjernes.

Træerne langs vandløbet må ikke beskadiges og selvsåede træer skal såvidt muligt bevares. Dog kan vandløbsmyndigheden foretage beskæring og udtynding.

7. Oprensning af sand og mudder

Oprensning må kun omfatte sand- og mudderaflejringer, hvorimod sten og grus ikke må fjernes. Enkeltliggende sten og trærødder over den regulativmæssige bundkote må ikke fjernes.

I vandløb med underliggende sten og grusbund skal lokale sedimentaflejringer såvidt muligt fjernes med skovl. Ved oprensning af større mængder aflejret materiale kan oprensningen udføres med maskine.

Under oprensning skal stabile overhængende brinker såvidt muligt bevares.

Ved maskinel vedligeholdelse vil oprensning først blive iværksat, når bundkoten på brinkfoden eller i strømrinden over længere strækninger ligger mere end 10 cm over de i regulativet angivne teoretiske koter, og det samtidig kan konstateres at det krævede mindste tværsnitsareal ikke er tilstede. Ved oprensning graves ikke dybere end 10 cm under de angivne koter.

For vandløbsstrækninger, hvor der ikke er fastsat krav til skikkelse foretages der normalt ikke nogen egentlig oprensning. Disse strækninger gennemgås en gang årligt med henblik på at fjerne spærringer - f. eks. sammenskyllede grene, væltede træer eller større brinkudskridninger.

8. Oplægning af oprenset materiale

Afskåret grøde- og brinkvegetation skal såvidt muligt straks optages, dog kan den afskårne grøde drive med strømmen til opsamling på passende steder, hvis det kan ske uden afstrømningsmæssige og miljømæssige ulemper. Grøden skal opsamles fra vandløbet senest 24 timer efter skæring og fjernes fra vandløbets nærhed senest 24 timer efter oplægning.

Afskåret grøde- og brinkvegetation samt sand og mudder skal anbringes ovenfor vandløbets skrån timer, indenfor en bredde på 5 m, af hensyn til begrænsning af gødningseffekten på skrån timerne og for at nedsætte transporten af næringssalte og organisk materiale til nedstrøms recipienter.

9. Dispensationsmuligheder fra vedligeholdelsesbestemmelserne

Vandløbsmyndigheden kan dispensere fra vedligeholdelsesbestemmelserne, såfremt der opstår ekstraordinær grødevækst eller større aflejringer af bundmateriale m.v.

5. TILSYN

1. Tilsynet med vandløbene udøves af Fakse Kommune.

DEL 3

REDEGØRELSE TIL REGULATIV FOR

LILLEÅ I FAKSE KOMMUNE

INDHOLDSFORTEGNELSE

<u>1. GRUNDLAGET FOR REGULATIVET</u>	1
<u>2. REGIONPLAN</u>	1
<u>2.1 Recipientkvalitetsplan</u>	1
<u>2.2 Spildevandsplan</u>	2
<u>2.3 Vandindvindingsplan</u>	2
<u>2.4 Fredningsplan</u>	3
<u>2.5 Jordbrugsplan</u>	3
<u>3. FISKEBESTAND OG FISKEUDSÆTNINGER</u>	3
<u>3.1 Fiskebestand</u>	3
<u>3.2 Fiskeudsætninger</u>	3
<u>4. KONSEKVENSVURDERING</u>	4
<u>4.1 Vandløbets skikkelse og dimensioner</u>	4
<u>4.2 Bredejerforhold</u>	4
<u>4.3 Vedligeholdelse</u>	5
<u>4.4 Afstrømning</u>	5
<u>4.5 Sammenfattende vurdering af de miljømæssige forhold</u>	5
<u>5. RESTAURERING OG BEPLANTNING</u>	6

1. GRUNDLAGET FOR REGULATIVET

I henhold til paragraf 9 i bekendtgørelse af 15. februar 1985 er der i det følgende redegjort for de planer, kendelser m.v. som har dannet grundlag for regulativet.

Derudover indeholder redegørelsen en gennemgang af konsekvenserne af det nye regulativ med hensyn til dimensioner, vedligeholdelse, afstrømning, samt de miljømæssige forhold.

2. REGIONPLAN

Regionplanen for Storstrøms Amt 1989-2000 angiver de overordnede mål for udviklingen.

De områder der har betydning for administrationen af vandløbene er behandlet i sektorplanerne:

- Recipientkvalitetsplan
- Vandindvindingsplan
- Fredningsplan
- Jordbrugsplan

De væsentligste punkter i disse planer, der har betydning for Lilleå, er i det følgende behandlet. Der er desuden medtaget oplysninger fra Fakse Kommunes spildevandsplan.

2.1 Recipientkvalitetsplan

I "Regionplantillæg om vandområdernes kvalitet 1992 - 2003", er Lilleå B1 målsat fra station 0 (kommunegrænsen mellem Rønnede og Fakse kommune) til station 5.200 (umiddelbart nedstrøms vejbroen, Vallebovej) og herfra til station 6.940 (udmunding i Fakse Å) er målsætningen B2. For vandløb med disse målsætninger gælder det, at forureningsgraden ikke må overstige 2.

Forureningstilstanden angives med værdier mellem 1 og 4, se skema på næste side.

B1 Gyde- og opvækstområde for laksefisk

Målsætningen bruges overvejende for mindre vandløb, der har et kraftigt fald og grus- eller stebund. Sådanne vandløb har ofte en stor variation i de fysiske forhold med vekslen mellem stryg (områder med grusbund og stærk strøm, som er velegnede gydepladser for ørred) og høller (dybere områder med lavere strømhastighed, hvor ørredynglen kan stå i skjul).

B2 Laksefiskevand

Denne målsætning anvendes for større vandløb med gode fald og strømforhold. Typisk er der i disse vandløb en fast bestand af bæk- eller regnbueørred, men på grund af en stor fysisk variation kan der findes en række andre fiskearter.

I perioden 1987-1992 har Storstrøms Amt løbende overvåget forureningstilstanden.

På den øvre strækning er der i ovennævnte periode fundet værdier på 1.5 - 2, og kravene til forureningsgrad har således været opfyldt ved samtlige undersøgelser, mens kravene generelt ikke har været opfyldt på den nedre del, idet der her ved langt den overvejende del af undersøgelserne er fundet en forureningsgrad på 2.5.

Forureningsgrad	Beskrivelse
1	Praktisk taget uforurenet
1.5	Overgangsform
2	Ret svagt forurenet
2.5	Noget forurenet
3	Ret stærkt forurenet
3.5	Meget stærkt forurenet
4	Overordentlig stærkt forurenet

2.2 Spildevandsplan

Af spildevandsplanen for Fakse Kommune fremgår det, at Lilleå ikke er påvirket af spildevand fra større bysamfund. Der tilledes spildevand fra enkeltejendomme, samt landsbyen Jyderup.

2.3 Vandindvindingsplan

Indvinding af overfladevand fra vandløbet er generelt ikke tilladt, og nugældende tilladelser kan derfor ikke fornyes ved udløb.

Ny grundvandsindvinding må ikke medføre en påvirkning af medianminimumsvandføringen, der bevirker, at B1 og B2 målsætningerne ikke kan opretholdes.

2.4 Fredningsplan

Hele oplandet til Lilleå er i Fredningsplanen for Storstrøms Amt karakteriseret som regionalt naturområde.

Det er områder med en betydelig koncentration af landskabelige, natur- og kulturhistoriske værdier. Der må i disse områder ikke foretages indgreb, der kan forringe naturarealernes biologiske alsidighed, og levesteder for det vilde plante- og dyreliv skal i videst mulig omfang bevares som et sammenhængende netværk af større og mindre naturarealer. Lilleå er registreret efter naturbeskyttelseslovens § 3, hvilket indebærer at der ikke må foretages ændringer i vandløbets forløb. Der må heller ikke foretages ændring i tilstanden af moser eller lignende i tilknytning til vandløbet.

2.5 Jordbrugsplan

Med undtagelse af skovstrækningen er områderne i oplandet til Lilleå udpeget til landbrugsområder med de begrænsninger der fremgår af afsnit 2.4.

3. FISKEBESTAND OG FISKEUDSÆTNINGER

3.1 Fiskebestand

Storstrøms Amt har løbende undersøgt fiskebestanden ved elektrofiskning. Der er konstateret opgang af havørred, og som konsekvens af de gode fysiske forhold er der en selvreproducerende bestand i vandløbet.

3.2 Fiskeudsætninger

Danmarks Fiskeri og Havundersøgelser har udarbejdet en udsætningsplan for de sydsjællandske vandløb i 1988, hvori det anbefales at udsætte 2000 stk ½-års ørred nedstrøms Fjællebro.

På grund af lav sommervandføring i vandløbet er den naturlige yngelproduktion meget ustabil, og udsætningen har til formål at understøtte den naturlige reproduktion.

4. KONSEKVENSVURDERING

4.1 Vandløbets skikkelse og dimensioner

Station 0-6607

Det er konstateret, at vandløbet i den nuværende skikkelse har en tilstrækkelig vandaflodningsevne. Vandløbets dynamiske skikkelse med varierende fald, bundbredde og anlæg er lagt til grund for regulativet. Der er fast stenbund på strækningen, og det nuværende vandløbsprofil vil ikke ændres væsentligt.

Station 6607 til 6940

For denne strækning er regulativet udformet efter princippet om teoretisk geometrisk skikkelse, hvilket indebærer, at der med udgangspunkt i de opgivne bundkoter skal forefindes et mindste tværsnitsareal i vandløbet. Dette mindste tværsnitsareal er defineret udfra de teoretiske dimensioner, der er angivet i regulativet.

Hvor vandløbet tidligere skulle have en bestemt form, er der nu istedet opstillet krav om bortledning af den ønskede vandmængde. I praksis indebærer det, at lokale sandbanker, der ligger over den teoretiske bundkote, ikke skal fjernes såfremt en større bundbredde eller et større anlæg end fastlagt i regulativet kompenserer for den formindskelse af tværsnitsarealet, der forårsages af sandbanken.

Ved udarbejdelse af regulativet er der taget udgangspunkt i dimensionskravene fastsat i det tidligere regulativ.

Der er opstillet skalapæle med henblik på kontrol af bundkoter.

En vedligeholdelse efter princippet om teoretisk geometrisk skikkelse, vil således medføre, at der inden for visse grænser tillades en naturlig variation i bund- og dybdeforholdene med henblik på at forbedre livsvilkårene for dyre- og plantelivet i vandløbet.

Regulativet er baseret på opmålingen foretaget i forbindelse med udarbejdelse af det tidligere regulativ. Dog er der foretaget en indnivellering af skalapæle i 1993 på strækningen fra station 6607-6940, samt en kontrol af bundkoter.

4.2 Bredejerforhold

I forbindelse med vedtagelsen af en ny naturbeskyttelseslov blev der samtidig vedtaget en ændring af vandløbslovens § 69 om bræmmer langs vandløb.

Ændringen er trådt i kraft d. 1 juli 1992, og medfører at der i landzone skal være en 2 m bred udyrket bræmme langs hver side af den øverste kronekant i alle naturlige vandløb (uanset målsætning) eller fiskevandsmålsatte vandløb (A, B1-B3).

Lilleå er omfattet af bestemmelsen om 2 m bræmmer.

Indenfor disse bræmmer må der ikke foretages jordbehandling, dyrkning eller plantning, ligesom der heller ikke må foretages terrænændringer eller opføres bygværker. Arealerne må afgræsses, men der skal i givet fald anbringes et forsvarligt, flytbart hegn mindst 1 m fra vandløbsbrinken.

Vandløbsmyndigheden kan lade foretage beplantning indenfor 2 m bræmmerne med henblik på at bortskygge grøde, stabilisere brinker og skabe fiskeskjul.

4.3 Vedligeholdelse

På strækningen uden krav til skikkelse (station 0-6607) er faldet kraftigt, og bunden består overvejende af grus og større sten. Over lange strækninger findes der ingen grøde i vandløbet på grund af beskygning fra træer, og vedligeholdelsen indskrænkes derfor til friholdelse af en strømmende 1-2 gange årligt, hvor der lokalt er behov herfor.

På strækningen fra station 6607-6940 foretages der vedligeholdelse i fuld regulativmæssig bundbredde. Dog vil der fremover kun blive skåret stivstænglet vegetation, og efterladt spredte puder af ikke væsentligt vandstandsende arter med henblik på at forbedre levevilkårene for dyrelivet i vandløbet.

4.4 Afstrømning

På strækningen fra station 0-6607 sker der ingen væsentlige ændringer i vandafledningsevnen.

Vandafledningsevnen på den nedre del fra station 6607-6940 ændres ikke i forhold til det tidligere regulativ.

4.5 Sammenfattende vurdering af de miljømæssige forhold

Lilleå er et af de mest værdifulde vandløb i Fakse Kommune. Det har over lange strækninger et naturligt ureguleret forløb og de fysiske forhold i vandløbet er særdeles gode.

For strækningen fra station 0-6607 er der ved regulativrevisionen lagt vægt på at tilpasse de stive dimensionskrav i det gamle regulativ til de eksisterende forhold med henblik på at præcisere det naturlige og stærkt varierende forløb af vandløbet i forhold til bundforhold og bredde.

5. RESTAURERING OG BEPLANTNING

Der kan udlægges større sten og etableres gydebanker på strækningen fra station 0-6607.

I samråd med lodsejerne agter Fakse Kommune endvidere at undersøge mulighederne for lokalt at foretage beplantning langs vandløbet på strækningen fra station 0-6607. En eventuel beplantning vil fortrinsvis bestå af Rødel i grupper, som vil blive placeret på vandløbets skråninger. De gunstige effekter af en sådan beplantning kan først forventes om 5-10 år, når træerne har nået en vis størrelse. Beplantningen foretages med henblik på at skabe fiskeskjul under ellerødderne. Desuden vil behovet for grødeskæring mindskes på grund af beskygning, og endelig kan træernes kraftige rodsystem beskytte udsatte brinker mod erosion, og dermed nedsætte behovet for sedimentopgravning i vandløbet.

